

[Uz Sākumlapu](#) > [Mācība, Tiesiskās Sadarbības Tīkli Un Aģentūras](#) > France

Tiesnešu sākotnējā apmācība Eiropas Savienībā

Saturu nodrošina

Francija

Francija

Vispārīgs apraksts

Tiesu amatpersonu valsts koledža (*École nationale de la magistrature — ENM*) ir vienīgā iestāde, kas apmāca tiesnešus un prokurus vispārējās jurisdikcijas tiesām. Lai kļūtu par tiesnesi vai prokuroru (profesionālu tiesnesi jeb *magistrat*) vispārējās jurisdikcijas tiesās, ir obligāti jāpiedalās sākotnējā apmācībā.

ENM apmāca dažādu kategoriju cilvēkus; apmācības ilgums ir atkarīgs no tā, kā viņi tiek uzņemti.

ENM pieejā ir apvienoti dažādi apmācības formāti, kas cits citu papildina, bet galvenais formāts ir nelielas studiju grupas, kas strādā vadītāja uzraudzībā.

Studiju grupas formātā ir iekļauti nelielu grupu tematiskie moduļi, kuru pamatā ir izspēlētas situācijas. Studiju grupās ir aptuveni 20 dažāda profila studentu, un galvenajam konkrētajā gadā uzņemto kopumam tās ir izveidotas visam 7 mēnešu apmācības periodam Bordo. Tas dod pasniedzējiem iespēju lietderīgi vadīt grupu un sniegt pielāgotus individuālus norādījumus, izmantojot tādu mācīšanas metodi, kuras centrā ir mijiedarbība.

Studentu apmācība ietver arī nodarbības vai lekcijas auditorijā, tematiskus darbseminārus, izspēlētas situācijas un simulētas sēdes, debates un apaļā galda diskusijas, rakstiskus uzdevumus un tiešsaistes mācības.

Koledžā Bordo ir 25 pastāvīgie pasniedzēji (apmācības koordinatori). 23 no viņiem ir profesionāli tiesneši, kas norīkoti darbā *ENM* uz maksimums 6 gadiem, un tāpēc var nodrošināt tādas mācības, kas atspoguļo reālo profesionālo praksi tiesā. Apmācības komandā ietilpst arī tiesas kancelejas pakalpojumu direktors un valodu mācīšanas koordinators. Apmācības koordinatori ir norīkoti vienā no astoņām apmācības jomām un nodrošina speciālās zināšanas, uzrauga mācību materiālu sagatavošanu un pasniedz mācību nodarbības vai organizē to pasniegšanu.

Koledžai darbā ar studiju grupām un simulētajās sēdēs palīdz arī aptuveni 50 asociēto pasniedzēju, kas papildus tam strādā par profesionāliem tiesnešiem. Tiek pieaicināti arī citi speciālisti, to vidū juristi, ārsti, skolotāji un pētnieki. Katru gadu ar savām speciālajām zināšanām tieslietu, vēstures, socioloģijas, psiholoģijas, psihiatrijas, tiesu medicīnas un kriminoloģijas jomā dalās vairāk nekā 750 cilvēku.

Topošo tiesnešu un prokuroru apmācība ir vērsta uz to profesionālo darbību mācīšanu, kas viņiem būs jāveic savā matā, piemēram, spriedumu un apsūdzību sagatavošanu, tiesas interviju veikšanu, tiesas sēžu vadīšanu vai civillietas vai krimināllietas virzīšanai nepieciešamo darbību veikšanu. Līdz ar to 70 % apmācības ir veltīta darba praksei, kuras lielākā daļa tiek pavadīta tiesā. Šī pilna laika prakse ir būtiska, lai praktiski apgūtu tiesneša un prokurora funkcijas, darbojoties nākotnes darba vidē. Praktikumus pārrauga profesionāli tiesneši tiesā, kuri pilda prakses vadītāja pienākumus, ko koordinē prakses centra direktors.

Praktikantiem ir profesionāla tiesneša un ierēdņa statuss. Tiklīdz viņiem ir piešķirta prakses vieta, viņi tiek uzņemti tiesu sistēmā un nodod konfidencialitātes zvērestu attiecībā uz dokumentiem, kas nonāk viņu redzeslokā. Viņi apmācības laikā saņem atalgojumu un apņemas kalpot Francijas valstij vismaz 10 gadus.

Pieklūve sākotnējai apmācībai

Lai topošos tiesnešus uzņemtu tiesu sistēmā, viņiem jābūt sekmīgi nokārtojušiem konkursa eksāmenu vai sekmīgi izturējušiem atlases procedūru, kurā atlase tiek veikta, pamatojoties uz kvalifikāciju vai pieteikuma dokumentāciju. Tā kā *ENM* var iestāties dažādos veidos, var tikt uzņemti kandidāti ar dažādu akadēmisko un profesionālo pieredzi. Šī pieredzes daudzveidība nodrošina, ka Francijas sabiedrība ir pietiekami labi pārstāvēta.

Dažādajos konkursa eksāmenos pieejamo vietu skaitu katru gadu nosaka Tieslietu ministrija, ņemot vērā prognozēto nepieciešamo tiesnešu un prokuroru skaitu un budžeta ierobežojumus.

Katru gadu *ENM* rīko trīs konkursa iestājek sāmenus, kā arī vienu papildu konkursa eksāmenu:

- pirmajā var piedalīties 31 gadu veci vai jaunāki studenti ar maģistra grādu vai līdzvērtīgu grādu; uz šo eksāmenu piesakās visvairāk cilvēku;
- otrajā var piedalīties ierēdņi, kam ir 4 gadu darba stāžs amatā un kas konkursa eksāmena gada 1. janvārī nav vecāki par 48 gadiem un 5 mēnešiem, un trešajā eksāmenā var piedalīties personas, kam ir 8 gadu profesionālā pieredze privātajā sektorā vai kas ieņem vēlētu amatu; testi abos eksāmenos ir vienādi;
- papildu konkursa eksāmens ir paredzēts tiem, kas ir vecāki par 35 gadiem un kam ir vismaz 7 gadu darba pieredze.

Sagatavošanās nodarbības pirmajam konkursa eksāmenam

ENM ir izveidojusi "vienlīdzīgu iespēju" sagatavošanās nodarbības, lai veicinātu uzņemto personu daudzveidību un atbalstītu no nelabvēlīgas vides nākušus motivētus kandidātus, kas ir pelnījuši tikt uzņemti šajā koledžā. Katru gadu studenti piecās nodarbībās tiek sagatavoti pirmajam konkursa eksāmenam, kas jānokārto, lai iestātos *ENM*.

Tiesnešu praktikantu uzņemšana uz kvalifikācijas pamata

Šādā veidā var uzņemt tikai 31 līdz 40 gadus vecas personas, kurām ir tiesu amatpersonas funkciju veikšanai pietiekama pieredze tieslietās, ekonomikā vai humanitārajās un sociālajās zinātnēs un savam profesionālajam statusam atbilstoša kvalifikācija.

Uzņemšanas nosacījumi: jāiztur atlase, ko veic amatā paaugstināšanas komiteja, pamatojoties uz lietu, kuru sagatavojis kandidāta dzīvesvietas apelācijas tiesas ģenerālprokurors.

Tieša uzņemšana

Personas, kurām ir maģistra grāds un kuru profesionālā pieredze dara tās īpaši piemērotas darbam tiesu iestādēs, var uzņemt tieši — bez konkursa eksāmena. Lai tās varētu uzņemt otrajā pakāpē, tām jābūt vismaz 7 gadu atbilstīgai profesionālajai pieredzei (minimālais vecums: 35), bet, lai tās varētu uzņemt pirmajā pakāpē, jābūt vismaz 15 gadu atbilstīgai profesionālajai pieredzei.

Uzņemšanas nosacījumi: personas tiek uzņemtas, pamatojoties uz pieteikuma dokumentāciju, kas iesniegta Tieslietu ministrijai, kura dokumentāciju pārsūta komitejai. Komiteja pirms atzinuma sniegšanas var pieprasīt, lai kandidāts iztur pārbaudes laiku tiesā, kas nevar būt ilgāks par sešiem mēnešiem. Pārbaudes laiku organizē *ENM*, un tiek sagatavots novērtējuma ziņojums. Pēc pārbaudes laika kandidātu intervē komisija, kas atbild par tiesnešu praktikantu apstiprināšanu un sarindošanu, un tā sniedz atzinumu par viņa piemērotību tiesas amatpersonas funkciju veikšanai. Pēc tam komiteja sniedz galīgo atzinumu par kandidātu.

Sākotnējās apmācības formāts un saturs

Sākotnējās apmācības ilgums atšķiras atkarībā no tā, kā kandidāti tiek uzņemti.

Ilgākais kopējais laiks ir 31 mēnesis Tiesu amatpersonu valsts koledžā, un šajā laikā periodi, kuros tiek īstenota praktiska apmācība darbavietā, mijas ar studiju periodiem *ENM* Bordo. Šis apmācības formāts ir paredzēts studentiem, kas uzņemti pēc pirmā veida konkursa eksāmena (ārējie kandidāti), otrā veida konkursa eksāmena (ierēdņi), trešā veida konkursa eksāmena (astoņu gadu pieredze privātajā sektorā), un studentiem, kas uzņemti, pamatojoties uz viņu kvalifikāciju (bijušajiem juristiem un personām ar doktora grādu vai citu kvalifikāciju

tieslietu jomā). Pirmie divi šīs programmas gadi (“vispārējais apmācības posms”) ir kopīgi visiem tiesnešiem praktiskantiem. Viņi apgūst šai profesijai būtiskas netehniskās prasmes, mācās par darba vides aspektiem, kas viņiem jāzina, lai ieņemtu lielāko daļu amatu, un profesionālajiem pamata paņēmieniem, kas ir kopīgi dažādiem amatiem. Šajā laikā tiesneši praktiskanti vairākkārtīgi īsteno darba praksi, galvenokārt tiesā, kur viņi izmanto šajā profesijā ierastus paņēmienus un metodes.

Apmācības programmas pēdējie seši mēneši tiek pavadīti, specializējoties vienā amatā, ko tiesnesis praktiskants ir izvēlējis savam pirmajam darbam. Šis laikposms, kas pavadīts, gatavojoties pirmajam darbam, sākas ar teorētisko apmācību *ENM*, kurā praktiskants padziļinātāk apgūst izvēlēta amata profesionālos paņēmienus un tvērumu. Pēc tam viņš īsteno pēdējo darba praksi tiesā, lai sagatavotos stāties darbā. Šai pēdējai praksei vajadzētu viņu sagatavot tā, lai viņš spētu pilnvērtīgi strādāt.

Grafiku skatīt [šeit](#).

Apmācības programma kandidātiem, kuri uzņemti tieši vai pēc papildu konkursa eksāmena un kuriem visiem ir vairāk nekā 7 vai 15 gadu profesionālā pieredze, ir īsāka, bet arī tajā studiju periodā Bordo mijas ar darba prakses periodiem. Pirms šie praktiskanti sāk 4–5 mēnešu darba praksi tiesā, viņi apmeklē vienu mēnesi ilgu apmācību Bordo. Turklāt tie, kas nokārtojuši papildu konkursa eksāmenu, pēc pirmā darba izvēles īsteno vēl vienu darba praksi.

Sākotnējās apmācības un kvalifikācijas procesa izbeigšana

Vērtēšana

Tiesnešu un prokuroru sākotnējā apmācība tiek vērtēta visā apmācības programmas laikā, studiju un darba prakses periodos. Mērķis ir novērtēt, cik lielā mērā praktiskanti ir apguvuši attiecīgās profesijas būtiskās prasmes un katram amatam raksturīgos paņēmienus. Tiesu amatpersonu valsts koledžā vērtēšana notiek kā pastāvīga vērtēšana un kā testi studiju periodu beigās un pēc tiesā pavadīto prakses periodu beigām.

Darba praksi vērtē profesionāli tiesneši, kas norīkoti darbam koledžā un kas ir reģionālie apmācības koordinatori. Šie norīkoti tiesneši, kas atrodas uz vietas 12 tiesu apgabalos, kuros ietilpst vairākas apelācijas tiesas, nodrošina saikni starp *ENM* un tiesām. Viņi organizē tiesnešu praktiskantu darba praksi un prakses laikā pārrauga un novērtē viņus.

Kad apmācība ir pabeigta, komisija, kas ir atbildīga par tiesnešu praktiskantu apstiprināšanu un sarindošanu, intervējusi kandidātus un saņēmusi no direktora pamatotu atzinumu, kas balstīts uz reģionālā apmācības koordinatora un prakses centra direktora ziņojumiem, sniedz atzinumu par to, cik katrs praktiskants koledžas pabeigšanas brīdī ir piemērots tiesu amatpersonas funkciju pildīšanai. Tad praktiskanti, kas atzīti par piemērotiem tiesneša un prokurora funkciju veikšanai, sāk pēdējo apmācības posmu pirms stāšanās darbā tiesā, proti, apmācību, kurā sagatavojas pirmajam darbam.

Pirmā iecelšana amatā

Pēc galīgā eksāmena, kurā nosaka piemērotību un sarindojumu, tiek sagatavots saraksts, kurā eksaminētie ir sarindoti pēc vērtējuma. Pamatojoties uz to, topošie profesionālie tiesneši izvēlas pirmo darbavietu no Tieslietu ministrijas izveidota saraksta. Pēc tam kad viņi ir pabeiguši sagatavošanās apmācību pirms stāšanās darbā, viņus ieceļ par tiesnesi vai prokuroru tiesā, kurā viņi ir norīkoti. Pēc tam viņi nodod profesionāla tiesneša zvērestu un ar Republikas prezidenta dekrētu pēc apspriešanās ar Augstāko tiesu padomi tiek iecelti savā pirmajā darbā.

Pēc sākotnējās apmācības pabeigšanas praktiskantus var iecelt vienā no šiem astoņiem amatiem (izņemot tos, kuri ir nokārtojuši papildu konkursa eksāmenu, — viņus sākumā var iecelt tikai tiesneša vai prokurora palīga amatā):

- tiesnesis (*judge*);
- aizsardzības strīdu tiesnesis (*judge des contentieux de la protection*);
- izmeklētājtiesnesis (*judge d'instruction*);
- nepilngadīgo lietu tiesnesis (*judge des enfants*);
- sodu izpildes tiesnesis (*judge de l'application des peines*);

- prokurora palīgs (*substitut du procureur de la République*);
 - ģenerālprokurora palīgs (*substitut placé auprès du procureur général*);
 - tiesnesis, kas ir pakļauts apelācijas tiesas pirmajam priekšsēdētājam (*juge placé auprès du premier président*).
-

■ Lapa atjaunināta: 19/05/2026

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.